

Бабаніна Наталія

к.е.н., доцент

Грицюк Наталія

студентка магістратури

Подільський державний аграрно-технічний університет

м. Кам'янець-Подільський, Україна

ОЦІНКА ФОРМУВАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Величина власного капіталу підприємства характеризує його платоспроможність та кредитоспроможність, забезпеченість коштами для покриття власних зобов'язань. Власний капітал характеризується такими основними позитивними особливостями: простотою залучення, високою здатністю генерувати прибуток в усіх сферах діяльності, забезпечувати фінансову стійкість розвитку підприємства, його платоспроможності в довгостроковому періоді.

З таблиці 1 видно, що максимальна частка в загальній структурі капіталу належить короткостроковим позикам. Це може бути пов'язано з тим що у підприємства не вистачає власних обігових коштів, а короткострокові позики є найбільш „популярним” джерелом його поповнення.

Таблиця 1

Аналіз власного капіталу філії «Шепетівської ДЕД»

Джерела капіталу	Сума в тис.грн		Питома вага в % до підсумку		Відхилення		Середня величина за період у тис. грн.
	на початок 2014р.	на кінець 2014р.	на початок 2014р.	на кінець 2014р.	у тис. грн.	у %	
1.Власні	672,8	2334,6	25,71%	62,49%	-1661,8	+36,78	1503,7
2.Залучені							
-довгострокові	-	-	-	-	-	-	-
-короткострокові	1943,6	1401,6	74,29%	37,51%	+542	-36,78	1672,6
РАЗОМ	2616,4	3736,2	100.0	100.0	- 7763	0	3176,3

В складі внутрішніх джерел формування власних фінансових ресурсів основне місце належить прибутку, який залишається в розпорядженні підприємства. Він формує переважну частину власних фінансових ресурсів, забезпечує приріст власного капіталу, у відповідності із зростанням ринкової вартості підприємства[4, с. 325 -326].

Таким чином, підприємство, яке використовує в основному власний капітал має найвищу фінансову стійкість (його коефіцієнт автономії дорівнює одиниці), але обмежує темпи свого розвитку (оскільки не може забезпечити формування необхідного додаткового обсягу активів в періоди сприятливої кон'юнктури ринку) і не використовує фінансової можливості приросту прибутку на вкладений капітал [5, с.45-49].

Аналіз формування та змін власного капіталу дає змогу зовнішнім користувачам інформації (банкам, партнерам, контролюючим органам) визначити фінансові можливості підприємства на перспективу, дати оцінку фінансової незалежності від зовнішніх джерел, скласти в загальній формі прогноз майбутнього фінансового стану. Кожна група користувачів інформації має власні цілі під час аналізу формування та змін власного капіталу [2].

Використання позикового капіталу дозволяє істотно розширити обсяг господарської діяльності підприємства, забезпечити більш ефективно використання власного капіталу, прискорити формування різноманітних цільових фінансових коштів, а в кінцевому результаті - підвищити ринкову вартість підприємства. Залучений капітал, що використовується підприємством, характеризує у сукупності обсяг його фінансових зобов'язань (загальну суму боргу). Хоч основу будь-якого бізнесу складає власний капітал, на підприємствах ряду галузей економіки обсяг залучених коштів значно перевищує обсяг власного капіталу. Аналіз джерел формування капіталу підприємства необхідно проводити на основі інформаційної бази наявної в реєстрах бухгалтерського обліку і фінансової звітності, при цьому в першу чергу використовуються дані: бухгалтерського балансу, звіту про фінансовий результат, звіту про власний капітал, звіту про рух коштів, оборотно-сальдових відомостей підприємства за період, головної книги й ін.

У процесі аналізу джерел капіталу, насамперед, необхідно визначити частку власних і позикових джерел у загальній масі капіталу, що по західній фінансовій термінології прийнято називати "гирингом". Далі варто визначити частку власних джерел авансованого і залученого капіталу. При цьому можуть використовуватися методи вертикального і горизонтального аналізу пасивної частини бухгалтерського балансу. Для проведення зазначеного аналізу можна використовувати аналітичну табл. 2.

З погляду інвесторів структура джерел капіталу не має великого значення, але для внутрішніх управлінських цілей при оцінці діяльності підприємства цей показник дуже важливий.

Таблиця 2

Місце власного капіталу у джерелах фінансування підприємства

Джерело	2012		2013		2014	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Власний капітал, всього:	999,7	35,88	672,8	25,71	2334,6	62,49
з нього:						
статутний капітал	1537,3	55,17	1536,8	58,74	1536,8	41,13
збиток	537,6	19,29	864,0	33,02	1465,9	39,24
додатковий капітал	-	-	-	-	539,0	14,43
капітал у дооцінках	-	-	-	-	1724,7	46,16
Довгострокові зобов'язання	-	-	-	-	-	-
Поточні зобов'язання і забезпечення, всього:	1786,7	64,12	1943,6	74,29	1401,6	37,51
з нього:						
поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи і послуги	383,7	13,77	404,6	15,46	443,3	11,86
розрахунки з бюджетом	20,9	0,75	80,7	3,04	24,4	0,65
розрахунки з страхування	53,1	1,91	60,8	2,32	57,4	1,54
розрахунки з оплати праці	117,5	4,22	272,8	10,43	139,1	3,72
поточна кредиторська заборгованість із внутрішніми розрахунками	363,5	13,05	434,6	16,61	639,5	17,12
поточні забезпечення	-	-	-	-	72,9	1,95
доходи майбутніх періодів	847,1	30,40	689,9	26,37	-	-
інші поточні зобов'язання	0,9	0,03	0,2	0,01	25,0	0,67
Джерела всього:	2786,4	100	2616,4	100	3736,2	100

З таблиці 2 видно, що максимальна частка в загальній структурі капіталу належить поточним зобов'язанням протягом 2012-2013 рр., що у структурі відповідно дорівнювало 64,12 і 74,29%. Це може бути пов'язано з тим що у підприємства не вистачало власних обігових коштів, а короткострокові позики є найбільш „популярним” джерелом його поповнення. Але як бачимо у 2014 році власний капітал становить 62,49%, це на 24,98% більше поточних зобов'язань, це свідчить про те що філія «Шепетівська ДЕД» протягом 2014 року зменшила свої поточні зобов'язання.

Оцінка власного капіталу державного підприємства являє собою процес визначення грошового еквіваленту вартості власного капіталу як елемента інкасової звітності. Величина власного капіталу підприємства характеризує його платоспроможність та кредитоспроможність, забезпеченість коштами для покриття власних зобов'язань.

Список використаних джерел

1. Бланк И.А. Управление капиталом: учебн. Курс / И.А. Бланк. – К.: Ольга, Ника-Центр, 2004. – 576 с.

2. Малярець Л.М. Управління процесом росту власного капіталу підприємств: моногр. / Л.М. Малярець, Н.М. Пономаренко. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2011. – 132 с.
3. Лайко П.А. Стратегія і тактика управління капіталом підприємств: моногр. / П.А. Лайко, А.Г. Борщ, О.Г. Борщ. – К.: ННЦ, 2010. – 254 с.
4. Бланк І.А. Фінансовий менеджмент / І.А. Бланк. – К.: Ніка – Центр, 2008.
5. Філіна Г.І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібн. / Г.І. Філіна. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 320 с.

Балла Інна

к.е.н., доцент

Сірканець Наталія

магістр

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський, Україна

ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Оплата праці - це заробіток, розрахований, як правило, в грошовому вираженні, який за трудовими договорами власник чи уповноважений ним орган виплачує за виконану роботу чи надані послуги.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про виплати (у грошовій і не грошовій формах) за роботи, виконані працівниками, та її розкриття фінансовій звітності визначає П(С)БО 26 «Виплати працівникам» [1].

Для ефективного функціонування підприємства та правильності ведення обліку необхідно введення системи контролю.

Об'єктом нашого дослідження являється контроль операцій з оплати праці.

Теоретичні та практичні питання внутрішнього контролю розрахунків з оплати праці досліджували такі науковці, як: М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Гончар, Г.М. Давидов, В.Я. Савченко, І.М. Ткачук, Б.Ф. Усач, Л.П. Шевчук та ін.

Контроль операцій з нарахування та виплати заробітної плати розпочинають перевіркою виконання встановлених вимог щодо обов'язкового проведення інвентаризації розрахунків в порядку планових платежів і розрахунків з депонентами. Наступним кроком є вивчення порядку складання документів щодо виробітку й відпрацьованого часу та подальшого нарахування та виплати зарплати. Отримання такої інформації надає змогу перевіряючим сформувати уявлення щодо ефективності використання фонду оплати праці підприємства та можливості фактів порушень [2].

У системі контролю розрахунків з оплати праці можна виділити два види